

Αγαπητοί εκπαιδευτικοί,

με μεγάλη χαρά σας καλωσορίζουμε στο βιβλίο μας.

Με το βιβλίο αυτό θα πορευτούμε μαζί τη φετινή πρώτη χρονιά των παιδιών στο Γυμνάσιο. Θα μας συντροφέψει στη γνωριμία μας με τους μαθητές και τις μαθήτριες που εισέρχονται για πρώτη φορά στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Ο τίτλος «Θεός και Άνθρωπος» αρχικά παραπέμπει σε μια γνωριμία. Θα γνωρίσουμε τον Θεό, ο οποίος με τη σειρά του θα μας γνωρίσει τον πρώτο άνθρωπο, τον πρωτόπλαστο Αδάμ αλλά και τον Τέλειο Άνθρωπο, τον Θεάνθρωπο Χριστό. Με βάση αυτό το σκεπτικό θα ακολουθήσουμε μέσα από τις θεματικές ενότητες όλο το σχέδιο της Θείας Οικονομίας. Το σχέδιο αυτό ακολουθεί μια πορεία γραμμική, έχει συγκεκριμένες στάσεις και οδεύει προς τα έσχατα, τη Βασιλεία του Θεού. Εμείς θα σταθούμε μαζί σε κάποιες από αυτές τις στάσεις, θα σκεφτούμε, θα προβληματιστούμε και θα ακούσουμε με την προσδοκία, όταν ολοκληρωθεί η σχολική χρονιά, οι μαθητές και οι μαθήτριές μας να έχουν εξοικειωθεί με την έννοια της σχέσης Θεού και Α(α)νθρώπου.

Θα διαπιστώσετε ότι ευθύς εξ αρχής οι έννοιες Θεός και άνθρωπος καθορίζουν όλη την πορεία της ύλης του βιβλίου. Το βιβλίο χωρίζεται σε δύο βασικά μέρη. Το πρώτο αφορά την Παλαιά Διαθήκη και το δεύτερο την Καινή Διαθήκη. Το κάθε ένα από αυτά περιέχει επιμέρους στάσεις για επεξεργασία οι οποίες επιλέχθηκαν σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σπουδών και τα προκαθορισμένα Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα.

Στο πρώτο μέρος προσεγγίζουμε την έννοια του Θεού. Ποιος είναι ο Θεός, ποια τα χαρακτηριστικά του, ποια η σχέση του με τον κόσμο, με τον άνθρωπο, τι ζητά από τον άνθρωπο, τι του προσφέρει, ποιες προσωπικότητες αναδύονται από τη σχέση τους μαζί του. Οι συνοδοιπόροι αυτής της πορείας είναι ο πρώτος άνθρωπος ο Αδάμ, η Εύα, ο Αβραάμ, ο Ιωσήφ, ο Μωυσής, ο Δαβίδ, ο Σολωμών, για να φτάσουμε στον Άγιο Ιωάννη τον Πρόδρομο. Αυτός μας ανοίγει τον δρόμο για να υποδεχτούμε τον πρώτο Άνθρωπο της Καινής Διαθήκης τον Θεάνθρωπο Ιησού Χριστό.

Μαζί με τον Χριστό θα κάνουμε τις στάσεις που αναλογούν στην Καινή Διαθήκη, στην καινούρια ζωή. Ποιος είναι ο Χριστός, πώς ήρθε στον κόσμο, τι καινούριο φέρνει στον κόσμο, πώς μιλά στους ανθρώπους, τι σηματοδοτούν τα θαύματά του, για να φτάσουμε στα Άγια Πάθη του και την Ανάστασή του. Συνοδοιπόροι εδώ είναι η Παναγία, οι καθημερινοί άνθρωποι της εποχής, οι μετέπειτα μαθητές και Απόστολοι, οι Γραμματείς και οι Φαρισαίοι, οι πρωταγωνιστές των παραβολών και των θαυμάτων, ο Ζακχαίος και ο Λάζαρος. Ας μην ξεχνάμε να υπενθυμίζουμε στα παιδιά, ότι πρωταγωνιστές της Καινής Διαθήκης είμαστε και όλοι εμείς που ζούμε στον καινούριο κόσμο που εγκαινίασε ο Χριστός.

Τα παραπάνω αφορούν στο περιεχόμενο του βιβλίου. Ακολουθούν λίγα λόγια για τη μέθοδο που ακολούθησε η συγγραφή του βιβλίου, που είναι απαραίτητη για τη λειτουργική του χρήση:

Το βιβλίο είναι χωρισμένο σε 15 Θεματικές Ενότητες. Η κάθε μία από αυτές αποτελείται από διαφορετικό αριθμό διδακτικών ωρών ανάλογα με τις παιδαγωγικές ανάγκες. Σε κάθε μια από τις 15

Θεματικές θα βρείτε μερικά εισαγωγικά ερωτήματα τα οποία θα σας προϋδεάζουν για το τι θα ακολουθήσει έως το κλείσιμο της ενότητας. Οι απαντήσεις θα βρεθούν κατά τη διάρκεια διεξαγωγής των μαθημάτων που θα ακολουθήσουν.

Το βιβλίο είναι γραμμένο σύμφωνα με τη βιωματική φιλοσοφία της μάθησης. Δηλαδή κάθε μάθημα ακολουθεί πιστά τα τέσσερα συγκεκριμένα στάδια από την αρχή έως το τέλος της διδασκαλίας:

Το πρώτο στάδιο ζητά να επεξεργαστούν τα παιδιά κάτι που το έχουν ζήσει ήδη, κάτι από τα προσωπικά τους βιώματα. Δεν χρειάζεται καμία προηγούμενη θεολογική γνώση, μόνο προσωπικές εμπειρίες (**Βιώνοντας**).

Στο επόμενο στάδιο επιχειρείται να γίνει μια σύνδεση αυτής της προσωπικής τους εμπειρίας με το μάθημα των θρησκευτικών (**Νοηματοδοτώντας**).

Αμέσως μετά έρχεται η ανάλυση καθαρά θρησκευτικού περιεχομένου (**Αναλύοντας**). Στο σημείο αυτό παρατίθενται βιβλικά κείμενα, πληροφορίες και σχολιασμοί που υπάρχουν αυστηρά και μόνο για να υποστηρίξουν τις δραστηριότητες στις οποίες τα παιδιά θα δραστηριοποιηθούν και προβληματιστούν και σε καμία περίπτωση δεν θα αποστηθίσουν.

Στο τελευταίο στάδιο ολοκληρώνεται το μάθημα με μια προτεινόμενη δραστηριότητα, η οποία επιχειρεί να συνδέσει όσα έμαθαν τα παιδιά κατά τη διάρκεια του μαθήματος με τη ζωή τους και το σήμερα. Ζητούμε δηλαδή να επιχειρήσουν μια πρακτική εφαρμογή της νέας θεολογικής γνώσης στη σύγχρονη πραγματικότητα (**Εφαρμόζοντας**).

Είναι σημαντικό οι δραστηριότητες να εκτελούνται με τη σειρά που παρατίθενται. Με αυτόν τον τρόπο θα υπάρχει μια λογική εξέλιξη του μαθήματος που θα οδηγεί στην ολοκλήρωση. Σκοπός είναι τα παιδιά να ενεργοποιηθούν, να εμπλακούν προσωπικά με την έρευνα και επεξεργασία της νέας γνώσης και να μην είναι παθητικοί ακροατές μιας πληροφορίας που δεν σχετίζεται με τον κόσμο και τη ζωή τους.

Σε κάθε ένα από τα στάδια αυτά υπάρχουν οδηγίες για τον τρόπο που θα δουλέψουν οι μαθητές και οι μαθήτριες στις δραστηριότητες. Αυτές μπορεί να αρχίζουν από ατομική αναρώτηση και καταγραφή σκέψεων, να επεκτείνονται σε δυάδα και να καταλήγουν στην ομάδα. Με αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται η παιδαγωγική διαδικασία μάθησης. Το βιβλίο χρησιμεύει ταυτόχρονα ως τετράδιο, ώστε να καταγράφει κάθε παιδί τις σκέψεις και τα αποτελέσματα της προσωπικής μελέτης του. Πάντα όμως ακούει, συζητά και συναποφασίζει με τα μέλη της ομάδας του, ώστε να ελέγχει τις απαντήσεις του και να τις βελτιώνει, εάν κρίνεται αναγκαίο. Τα παιδιά, επομένως, μελετώντας ατομικά, συζητώντας με τον διπλανό ή τη διπλανή τους, συνεργαζόμενα στην ομάδα, συμμετέχοντας με ενεργητική ακρόαση και παρουσιάζοντας τα αποτελέσματα των όσων αποφάσισε η ομάδα τους στην ολομέλεια της τάξης έχουν κατακτήσει όλα όσα μαθησιακά αποτελέσματα επιδιώκουμε. Αυτή ακριβώς η προσωπική ενασχόληση, ο προβληματισμός και η σύνδεση με τη ζωή τους είναι μια κατάκτηση μεταγνωστική.

Σας ενθαρρύνουμε να μελετήσετε τον Οδηγό Σπουδών για τα Θρησκευτικά Γυμνασίου, όπου θα βρείτε αναλυτική περιγραφή τόσο της Βιωματικής μεθόδου, όσο και των δραστηριοτήτων που θα συναντήσετε στο βιβλίο.

Για πρακτικούς λόγους σας προτείνουμε να αξιοποιήσετε τους διαδραστικούς πίνακες της τάξης, ώστε να μπορέσετε από την ηλεκτρονική μορφή του βιβλίου να προβάλετε σε μεγέθυνση τις εικόνες ή τους πίνακες που πρόκειται να παρατηρήσουν οι μαθητές/τριες κατά τη διάρκεια του μαθήματος. Επίσης, να επισημάνουμε ότι τα όσα γράφονται στο βιβλίο δεν αποσκοπούν στην απομνημόνευση εκ μέρους των μαθητών/τριών. Η αξιολόγησή τους αποτυπώνεται στη συμμετοχή και στις απαντήσεις που δίνουν στις δραστηριότητες του βιβλίου. Αυτές ακριβώς οι δραστηριότητες ή και τα στοιχεία από τα Ψηφιακά Μαθησιακά Αντικείμενα θα αποτελέσουν και το υλικό αξιολόγησης στις εξετάσεις των τετραμήνων.

Σε κάποιες σελίδες παρατίθεται ένα σχολικό ημερολόγιο. Εάν κρίνετε αναγκαίο, και εφ' όσον υπάρχει χρόνος, μπορείτε να το αξιοποιείτε στο τέλος κάθε μαθήματος, σε ξεχωριστό πλέον τετράδιο. Η καταγραφή του βοηθά τα παιδιά να κάνουν έναν αναστοχασμό του μαθήματος της ημέρας και να αξιολογήσουν τα όσα γνώρισαν.

Τέλος, να αναφερθούμε στο ψηφιακό υλικό (εικόνες, φύλλα εργασίας, παρουσιάσεις, ύμνους κ.λπ.) το οποίο μπορείτε να αξιοποιήσετε υποστηρικτικά, εάν θεωρείτε απαραίτητο.

Ευχόμαστε αυτό το βιβλίο να αποδειχθεί ένα χρήσιμο και ευχάριστο εργαλείο, με το οποίο θα μπορείτε να συμπορευτείτε με τους μαθητές και τις μαθήτριάς σας σε ένα γόνιμο πνευματικό ταξίδι γνώσης και εμπειρίας!

Οι συγγραφείς

